

มโนทัศน์สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูสังคัมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

นายสาโรจน์ มิน้อย

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-324-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017048

117306290

ENVIRONMENTAL EDUCATION CONCEPTS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS
AT THE SECONDARY EDUCATION LEVEL

MR. SAROJ MEENOI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-324-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   มโนทัศน์สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูสังคัมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
โดย   นายสาโรจน์ มีน้อย
ภาควิชา   มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาอุทตติกุล

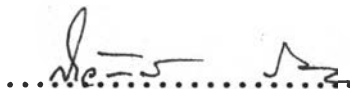

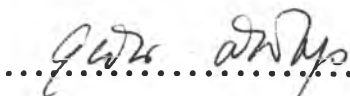
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชาภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญจลศรี วาสนสมลสิทธิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาอุทตติกุล)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์พิทิน พิพิธกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลย์ พานิช)

สาโรจน์ มีน้อย : มโนทัศน์สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
(ENVIRONMENTAL EDUCATION CONCEPTS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS AT THE
SECONDARY EDUCATION LEVEL) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ลาวัณย์ วิทยาพฤกษิกุล, 187 หน้า
ISBN 974-579-524-8

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบมโนทัศน์สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาใน
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน และครูสังคมศึกษาที่มีพื้นฐาน
การศึกษาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาแตกต่างกัน

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามมโนทัศน์สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ขึ้น
1 ชุด เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 60 ข้อ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.75 นำไปใช้กับตัวอย่างประชากร
481 คน ซึ่งเป็นครูสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง 23 โรงเรียน และโรงเรียนรัฐบาลส่วนภูมิภาค
29 โรงเรียน โดยทำการสุ่มตัวอย่างประชากร แบบแบ่งชั้นหลายชั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ
ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีมโนทัศน์สิ่งแวดล้อมศึกษา ปานกลาง
2. การเปรียบเทียบมโนทัศน์สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา
  - 2.1 มโนทัศน์สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูสังคมศึกษาที่ทำการสอนในส่วนกลางกับ
ส่วนภูมิภาคโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
  - 2.2 มโนทัศน์สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูสังคมศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
  - 2.3 มโนทัศน์สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูสังคมศึกษา ที่มีพื้นฐานการศึกษาวิชาสิ่งแวดล้อม
ศึกษาแตกต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภาควิชา มัธยมศึกษา .....

สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษา .....

ปีการศึกษา 2533 .....

ลายมือชื่อนิติด .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

SARCJ MEENOI : ENVIRONMENTAL EDUCATION CONCEPTS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS AT THE SECONDARY EDUCATION LEVEL. THESIS ADVISOR : ASSI. PROF. LAWAN WITYAWUDHIKUL, 187 PP. ISBN 974-579-324-8

The purposes of this research were:

To study and compare the environmental education concepts of social studies teachers at the secondary education level between social studies teachers in the central area and the provincial area, among social studies teachers with different teaching experiences, and among social studies teachers with different environmental education backgrounds.

Procedures:

A test with the reliability of 0.75 on environmental education concepts of social studies teachers at the secondary education level, consisting of 60 items of multiple-choices was constructed by the researcher, and administered to the sample group of 481 social studies teachers in 23 government secondary schools from central area and 29 government secondary schools from provincial area selected by multi-stage stratified random sampling. The obtained data were then analyzed by means of percentage, arithmetic mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test and one way ANOVA,

The findings were as follows:

1. The environmental education concepts of most social studies teachers at the secondary education level were at the moderate level.

2. The comparison of environmental education concepts of the social studies teachers at the secondary education level were:

2.1 The environmental education concepts between social studies teachers at the secondary education level in the central area and provincial area were not inclusively different at the 0.05 level of significance which rejected the hypothesis.

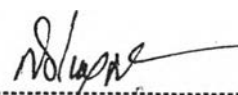
2.2 The environmental education concepts among social studies teachers at the secondary education level with different teaching experiences were not inclusively different at the 0.05 level of significance which rejected the hypothesis.

2.3 The environmental education concepts of social studies teachers at the secondary education level with different environmental education backgrounds were inclusively different at the 0.01 level of significance which accepted the hypothesis.

ภาควิชา .....มัธยมศึกษา.....

สาขาวิชา .....การสอนสังคมศึกษา.....

ปีการศึกษา .....2533.....

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาวิฑูล อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่เอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านซึ่งได้กรุณาตรวจแบบสอบถามในทัศนสิ่งแวดลอมศึกษา และกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล ที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำด้านสถิติ

ขอขอบคุณ คุณเทียนศรี มีน้อย ที่ห่วงใยให้กำลังใจตลอดระยะเวลาของการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยในบางส่วน

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณครู-อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างดียิ่ง

สาโรจน์ มีน้อย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมุติฐานในการวิจัย.....	6
ขอบ เขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
วรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม.....	11
วรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมศึกษา.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	96
3 การดำเนินการวิจัย.....	105
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	122
บรรณานุกรม.....	132
ภาคผนวก.....	144
ประวัติผู้เขียน.....	187

สารบัญญัตินี้

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษา.....	113
2	มโนทัศน์สิ่งแวดลอมศึกษาของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษา.....	116
3	เปรียบเทียบมโนทัศน์สิ่งแวดลอมศึกษาของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระหว่างครูที่ทำการสอนในโรงเรียนที่อยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค.....	117
4	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) ของคะแนนมโนทัศน์สิ่งแวดลอมศึกษา ของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน.....	118
5	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) ของคะแนนมโนทัศน์สิ่งแวดลอมศึกษาของครูศึกษา ระดับมัธยมศึกษาที่มี พื้นฐานการศึกษาวิชาสิ่งแวดลอมศึกษาแตกต่างกัน.....	119
6	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยมโนทัศน์สิ่งแวดลอมศึกษา ของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ที่มีพื้นฐานการศึกษาวิชาสิ่งแวดลอม ศึกษาแตกต่างกัน.....	120